

3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze Ústav etiky

Diplomová práce

Autorka: Alena Rosolová

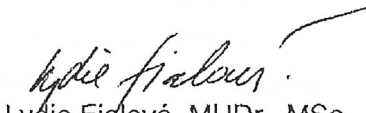
Téma: Principy psychiatrické rehabilitace a jejich uplatnění v chráněném komunitním bydlení: psychosociální potřeby klientů

Práce pojednává o principech psychiatrické rehabilitace a představuje empirický výzkum uskutečněný mezi klienty chráněného komunitního bydlení poskytovaného organizací Bona o.p.s. v Praze 8 zaměřený na psychosociální potřeby klientů. Autorka má několikaletou zkušenost práce v této organizaci v roli asistenční služby, a jak její práce dokazuje, je velmi dobře teoreticky i prakticky obeznámena s východisky, možnostmi a podmínkami poskytování péče o klienty se závažným duševním onemocněním.

V teoretické části autorka na základě důkladného zpracování odborné literatury představuje historický vývoj a současný pohled na možnosti psychiatrické rehabilitace u pacientů trpících chronickým psychotickým onemocněním, zejména schizofrenií. Zajištění podmínek pro naplnění psychosociálních potřeb je jednou se základních podmínek stabilizace a údravy. V souvislosti s rozvojem nových možností léčby již ve většině případů není nutná trvalá hospitalizace v psychiatrických léčebnách, a otvírají se nové možnosti života v přirozenějším prostředí, které by bralo v potaz individuální životní situaci pacientů a napomáhalo údravě a spokojenosti. Autorka poukazuje na skutečnost, že v důsledku onemocnění řada pacientů přichází o zázemí rodiny, a je tedy odkázána na podporu společnosti. Jako odpověď na tyto potřeby se i u nás v nedávné době začala rozvíjet komunitní péče, která má zajistit komplexní a kontinuální péči o pacienty. Autorka nastiňuje jednotlivé modely a možnosti péče, a zaměřuje se zejména na chráněné bydlení, které je předmětem zájmu kvalitativního výzkumu představeného v druhé části diplomové práce.

Empirická část práce představuje kvalitativní výzkum mezi klienty chráněného bydlení zajišťovaného organizací BONA, o.p.s. Autorka nejprve představuje základní poslání této organizace a způsoby, jimiž jsou uváděny principy psychiatrické rehabilitace do praxe. Jelikož vědění o potřebách lidí využívajících služby je v současné době spíše anekdotické než systematické a podobný výzkum v našem prostředí dosud nebyl zpracován, velkým přínosem celé práce je její zaměření na perspektivu klientů využívajících služby komunitní péče. Metodologie výzkumu je pojata důkladně, téma je dobře vymezené a výzkum je dostatečně specifický i obsáhlý, rozsah studie (hloubkové rozhovory s osmi respondenty) je pro účely diplomové práce vyhovující. Autorka důsledně popisuje a zdůvodňuje jednotlivé fáze výzkumu (design, sběr a analýzu dat, etické ohledy vůči účastníkům výzkumu), výsledky jsou představeny systematicky a přehledně. Pět definovaných výzkumných otázek zaměřených na situaci chráněného bydlení dobře strukturuje směr výzkumu, zároveň však poskytuje možnost obsáhlého a detailního popisu konkrétních životních situací jednotlivých klientů. Zorným úhlem pohledu jsou jejich psychosociální potřeby a možnosti i limity jejich naplnění v chráněném bydlení, pojednání je obsažné a zároveň velmi barvitě. Autorka představuje sociální zázemí klientů a jejich trajektorií sítí poskytovaných služeb (psychiatrické léčebny a nemocnice, chráněné bydlení, péče v rodině, ústavy sociální péče). Výzkum potvrzuje, že odpovídající životní zázemí a uspokojení základních psychosociálních potřeb je zcela zásadní podmínkou procesu uzdravy, a adekvátní péče o pacienty trpící chronickými formami závažných duševních onemocnění je tedy i z medicínské perspektivy relevantní a potřebná.

Jedná se o velmi kvalitní práci. Autorka prokázala obeznámenost s problematikou psychiatrické rehabilitace a principy péče o psychosociální potřeby pacientů, schopnost uskutečnit metodologicky nosný a obsahově smysluplný výzkum, a přehledně a srozumitelně prezentovat výsledky výzkumu. Práce rovněž vznáší podněty pro další vývoj služeb v této oblasti a má tedy potenciálně i praktický přínos. Práci doporučuji k obhájení a (v upravené verzi) k publikaci v relevantním odborném periodiku.

Lydie Fialová, MUDr., MSc.

Ústav etiky, 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Boston, 23. června 2010